

BARNVAGNEN

av Jörgen Stattin, 22 november 2015

- Nästa: Fridhemsplan. Byte till tunnelbana mot Kungsträdgården, Hjulsta och Akalla. Tänk på avståndet mellan vagn och plattform när du kliver av.

Magnus kliver ur vagnen i en strid ström av andra passagerare, samtidigt som han försöker ta fram handlingslistan på telefonen. *"Får inte glömma sallad och tomater också. Måste skriva in det, annars kommer jag glömma det."* Han håller telefonen i den ena handen och försöker skriva med fumlige fingrar på den andra medan han låter sig knuffas ut ur vagnen av folkmassan. Trots att han lägger all fokus på att skriva - *"sallad", "tona..."tonarter" nej. Jävla rättstavning! T O M A ... ska det vara* - tappar han ändå inte balansen. Han har gjort detta så många gånger förut, gäller bara att lyfta på fötterna så leds man automatiskt ut ur vagnen till perrongen utan att behöva tänka. Axlar och väskor mot hans kropp på bägge sidor stöttar balansen och samma sak med kropparna bakom som ser till att man blir föst i rätt riktning.

- Dörrarna stängs.

...T E R, "tomater". Så bra. Han stoppar ned telefonen i bakfickan. Plötsligt infinner sig en skräck. Den som kommer precis när dörrarna stängs och tåget börja rulla. Den som sitter i några millisekunder innan den försvinner igen, något långsammare än den kom. Vad har han glömt? Ska han verkligen inte ha något i händerna?

Det fanns en tid när han alltid hade datorn med sig hem från jobbet. En tid när han vid enstaka tillfällen inte hade den med sig, och varje gång vagnsdörrarna stängdes fick en känsla av att han glömt något. Han kände sig naknare, friare än vad han borde känna sig. Varje gång likadant, en millisekund av rädsla innan han kom på att han just denna dag inte hade tagit med datorn hem. Rädslan tog lite längre tid på sig att försvinna. Han var tvungen att i huvudet inte bara fastställa att inte haft någon väska när han klev på tåget. Minnet är ett svekfullt verktyg. Bara för att han inte kom ihåg att han haft en väska när han klev på tåget behöver inte det betyda att han inte kan ha haft det. Han var därför tvungen att också föröka komma ihåg var datorn och väskan var. Först därefter släppte rädslan. Tyvärr försvann också frihetskänslan i samma ögonblick. Den sköna känslan att inte ha jobbet med sig hem försvann i samma ögonblick som rädslan att ha glömt något anlände. Som om vätskorna i kroppen kommit ur balans och börjat göra små krusningar inom honom. Det skulle ta många minuter innan krusningar lagt sig och lugnet inom honom kunde infinna sig igen. Därför kunde han lika gärna haft datorn med sig. Alltid denna rädsla att glömma något; datorn, sallad, blöjor, utskriften till kundmötet, morsdag, någon som fyller år, kemtvätten, plocka ur diskmaskinen innan man gick hemifrån...

Livet var en lång vandring på en väg under vilken man hela tiden passerade stationer. Vid varje station skulle man göra något som bara kunde göras vid just den stationen. Glömde man, fick man gott vänta till nästa tillfälle. För på livets väg gick det inte att gå tillbaka och

rätta till misstag. Man kunde bara gå framåt och hoppas att man skulle göra bättre ifrån sig vid nästa station.

Han hade dock ännu under sina tjugo år av pendlande på tunnelbanan inte glömt datorn en enda gång. Så inte heller denna gång.

”Julia!” Han skriker så huvudet nästan sprängs, men det kommer inget ljud ur hans mun.

Människorna på perrongen ser en man som springer mot vagnarna. Tåget har redan fått upp farten och mannen når precis fram till sista vagnen innan den förvinner in i tunneln på sin fortsatta väg mot Thorildsplan.

– Julia! Jag glömde Julia! Hon ligger i barnvagnen!

Några få vänder blicken men det är ingen som stannar. Det enda som stör ordningen nu är en man som springer uppför rulltrapporna och puttats undan alla i hans väg.

– ”Hallå”, ”Se dig för”, ”Lugna dig”, ”Du hinner”, ”Brinner det eller”

Mannen bryr sig varken om att be om ursäkt eller svara. Han ser dem inte. Är tom i blicken och fortsätter uppåt.

– Nästa Thorildsplan

Sofia hör inte. Hon har precis kommit med tåg från Danmark och är nu på väg till sin tomma lägenhet i Vällingby. De sa att de inte kunde göra fler försök nu. Att hon var för gammal.

Hon och hennes man hade försökt få barn på naturlig väg under fem år utan att lyckas. Johan var emot alla typer av hjälp och det tog ytterligare två år av övertalning innan han gick med på att kolla sig. Sofia hade gjort det redan efter deras första år av barnlöshet och visste att det inte var något fel på hennes ägg. Det visade sig att Johan hade Azoospermi, frånvaro av spermier i sädesvätskan. Johan vägrade först att tro det, men kom efter hand till en egen insikt om att det därmed inte var meningen att de skulle ha barn. Sofia försökte prata med honom. Kanske kunde de ta spermier från hans bror och befrukta hennes ägg med dem? ”Är du inte klok, fy fan vad äckligt!” var Johans reaktion. En spermabank då, vi behöver inte ens veta vems spermier det är? ”Jaha, så du ska ha ett barn då. Du ska bli mamma, men jag ska inte bli pappa? Helt uteslutet”. Adoption? ”Vad är det du inte förstår. Det är inte meningen att jag ska bli pappa! Hade det varit menat hade jag haft spermier i sädesvätskan! Jag är inte mindre man för det och behöver inga barn för att bevisa det!!”

Johan var helt oresonlig. Det gick inte och efter år av diskussioner, bråk, skrik och gråt försvann det som en gång varit ett ”vi”. Det som definierat dem och gjort dem speciella. Ord som aldrig borde formulerats ens i tanken tilläts lämna deras läppar för att landa i luften mellan dem. Som till slut blev så tjock och giftig att den inte längre gick att andas. När de väl skilde sig orkade varken Sofia eller Johan ens vara ledsna över det. De bara sålde lägenheten och flyttade isär som om deras tio år tillsammans inte hade existerat. Det var tio

tomma år som inte lämnat något avtryck hos Sofia. Hennes föräldrar hade gillat Johan men de var båda döda. Hon hade inga syskon. De sista åren i deras förhållande hade Sofia avskärmat sig från sina vänner. Hon hade inte kunnat tänka eller fokusera på annat än hur hon skulle få Johan att vilja skaffa ett barn med henne. All kraft och energi hade gått åt till det. När de separerade fanns ingen i Sofias närhet som frågade efter Johan. Det var som om de senaste tio åren inte existerat.

Hon hade nu varit i Danmark tre gånger. Den första gången blev det missfall i 14:e veckan. De andra två gångerna åkte det befruktade ägget ut med den första menssen. Det diskuterades att åldersgränsen för IVF befruktning eventuellt skulle höjas i Danmark. Men det låg i framtiden. Just nu fanns inget sätt för Sofia att få ett barn. Inte via IVF.

- Jag glömde min dotter i vagnen!
- Vänta på din tur!

Mannen bredvid Magnus vänder sig mot honom samtidigt som han väntar på att mannen i luckan ska ge honom kupongerna och öppna spärrarna.

- Men för fan hör du inte vad jag säger! Jag glömde min dotter i vagnen!

Magnus knuffar bort mannen. Samtidigt öppnas spärrarna och mannen förvinner genom dem, spärrvakten tittar upp mot Magnus.

- Jag glömde min dotter i vagnen! upprepar han.
- Vilket tåg var det?
- Jag... jag vet inte. Jag klev just av. Nu. Det är på väg västerut. Det är det som just åkte. Eller kanske inte åkte just nu, det kanske hunnit åka ett till nu... jag vet inte! Sista vagnen. Ni måste få tag på föraren!

Spärrvakten ursäktar sig, tittar på en skärm och tittar upp igen efter orimligt lång tid.

- Det är två tåg som nyligen lämnat Fridhemsplan. Det ena stannar i Åkeshov och det andra i Alvik. Vilket åkte du på?
- Jag vet inte. Jag ska bara till Alvik så jag tänker aldrig på vad det står på skyltarna.
- Okej. Jag ger besked om att förararna ska kolla när de kommer fram
- Vadå kommer fram? De måste stanna tåget nu och kolla! Och sedan vänta där på mig!
- Lugn nu. Det till Åkeshov är framme om sju minuter och det till Alvik ligger strax bakom och är framme om tre minuter. Du hade väl bromsat barnvagnen?
- Va! Det är väl helt jävla oväsentligt. Få stopp på tågen!
- Då är det ingen fara. Jag har hört talas om obromsade barnvagnar som börjar rulla och i enstaka fall även välvt när tågen bromsar in. Men är den bromsad är det ingen fara.

Magnus hör inte det sista då han lämnar spärrvakten och springer bort mot ett SL center som han vet ska finnas på Fridhemsplan. Hur kunde han glömma henne? Det var första gången han åkte tunnelbana med Julia. Borde man som förälder inte vara mer uppmärksam då? Hur fan kunde han glömma sin egen dotter? Det är för mycket att tänka på. För

mycket att inte glömma. Men ändå, borde inte allt annat lägga sig längst bak i hjärnan? Borde inte ett barn ha förtur i hjärnans minnesfunktion. Automatiskt, utan att han skulle behöva tänka på det? Vad skulle Marielle säga? Hon kommer tycka att jag är helt opålitlig. Att jag inte bryr mig.

Samma sak vid SLs kundcenter. Kö, ordväxlingar och till slut står han först med en annan SL tjänsteman framför sig. Han upprepar vad han sagt.

- Tåget i Alvik är framme. Ett ögonblick ska jag kolla.

Det går en minut. Två

- Ursäkta att jag dröjde men tåget till Åkeshov kom också just fram, så jag kollade med föraren där också. Det finns ingen barnvagn varken på tåget som står i Alvik eller det i Åkeshov.

- Nästa, Åkeshov. Avstigning för samtliga.

Sofia står i sina egna tankar och hör inte rösten från högtalarna. Men hon har åkt den här sträckan så många gånger så kroppen vet när den ska vakna, även om inte hjärnan gör det. Hon går nästan rakt in i en barnvagn som står precis framför henne. Inte heller den har hon uppmärksammat tidigare. Där ligger en bebis och sover. Den är inbäddad i filtar så bara näsan och ögonen syns. En nalle intill ansiktet. Personen bredvid Sofia har sett hur hon nästan gått rakt på barnvagnen. Vänder sig mot henne.

- Många sömnlösa nätter?

Sofia tvekar inte när hon svarar. Samma reflex som fått hennes kropp att vakna till liv och röra sig precis vid den här stationen, lyfter nu hennes armar mot barnvagnen och rätar upp hennes rygg.

- Ja, hon har kolik så det blir inte så mycket sömn på nätterna.

Hon lossar sedan bromsen vant, skjuter barnvagnen framför sig ut på perrongen. De få människor som är kvar går mot utgången. Tågföraren kliver av långt där framme, han pratar i telefon och börjar gå bakåt längs tåget. Sofia stannar en stund som för att rätta till mössan på det lilla barnet i vagnen. Sedan går hon rakt över perrongen och kliver på ett tåg i motsatt riktning. Hon kommer aldrig mer under sin livstid att sätta sin fot i Sverige.